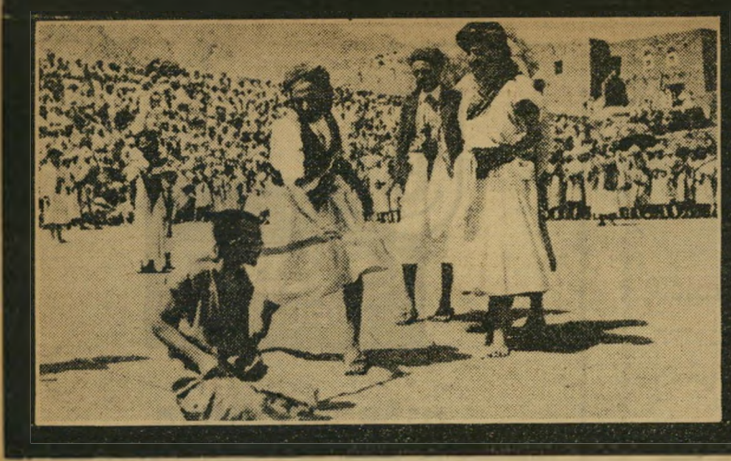

תחת משמר של חיילים ושוטרים מובא הנידון למוות (כורץ) אל מקום ההוצאה להורג. המוציא להורג מנחית את מכת החרב הראשונה על עורפו.

דם בחוצות תימן

עד לפני שבועיים נחשב מלך תימן כאדם שאי־אפשר לראיין אותו; שיחה אתו תפסה מקום חשוב בראש רשימת ההישגים העתונאיים. גם ביקור רגיל בתוך גבולות הארץ ההררית, שאוכלוסייתה מגיעה ל־3,5 מליון, נחשב כהישג עתונאי יקר מבוטל. כי בתימן מתנהלים עדיין החיים באותה צורה שהתנהלו בעת שמוחמד הנביא נדד במדבריות ערב. אף השפעת המערב, ברמות חברות הנפט הענקיות, שחדרה לכל שאר היבשת הערבית, פסחה על תימן ואיש אינו יודע מה בדיוק קורה שם.

לפני שבועיים זכה ג'מיל עארף, סופר „אחר־סאעה" המצרי, לכבוד עתונאי כפול: הוא נתקבל לראיון על־ידי האימאם וחזה בטכס הוצאתו להורג של פושע. הנה הדו"ח שפירסם:

כשנכנסתי לאולם הטכסים של ארמון המלך בתעז, ישב האימאם על כורסה גדולה, עשוייה מעור נמר. מולו עמד שולחן נמוך, ערוך ברחבות יד. הוא פתח את זרועותיו לקראתי ואמר לי בחיוך רחב: „אהלן וסהלן! ברוכה הרוח הטובה שהביאה אותך ממצריים לארצנו!"

עניתי כמיטב יכולתי לברכה החמימה. אחר כך ניגשנו למטרת הביקור. „תמצא כאן עוני, תמצא גם מחלה ובורות — וכל מיני דברים שאדם הגון אינו אוהב לראות. אולם עליך לזכור כי ארצנו ענייה ואין אנו יכולים לעשות יותר מאשר ביכולתנו."

האימאם הסביר כי ידוע לו היטב מה מצב האוכלוסיה ולמה היא זקוקה. אולם כאדם בעל נסיון וחוכמת חיים יודע הוא גם, כי אין לרפא את הכל בבת אחת. „אנו מבצעים את השינויים הדרושים, אולם באופן הדרגתי, מבלי לגרום כל זעזועים."

הוד מלכותו גם הואיל לענות על כמה שאלות שהצגתי לו ביחס לליגה הערבית ולמאבק נגד האימפריאליזם. „פעם קיבל כל ערבי את דבר הליגה כדבר קדוש. לדאבוני אין הדבר כך כיום. — לא מפני שהערבים השתנו כי אם בגלל שינוי הליגה עצמה. על כן בדעתי להציע לכל מלכי ערב ושליטיו להתכנס באסיפת רעים ולקבוע את הצעדים שיש לעשות כדי שנחזיר את הליגה למעמדה הקודם."

„ומה ביחס לפניית החבר הערבי לאומות המאוחדות בנוגע לבעיית טוניסיה ומרוקו?" שאלתיו.

על כך ענה לי הוד מלכותו בפסוק־חרוזים שחיבר בו במקום:

„אוי לעם החרבות —
המסתפק בתלונות!"

אחרי הראיון עם הוד מלכותו, סיפרו לי כי למחרת בבוקר עמדה להתקיים הוצאה להורג השיג סולחה בין שתי המשפחות. לשווא: שום דבר לא יפצה את קרובי ההרוג מלבד דם ההורג. לבסוף לא היתה ברירה — נקבע תאריך ההוצאה להורג, משמרות של חיילים עברו בעיר והכריזו עליו.

דם נגד דם

הגידון למוות היה גבר צעיר, בן 30, שהתנפל על חברו, שעה שזה בא לדרוש ממנו לפרוע חוב זעום. הוא הרג אותו במכות טוריה, טמן את הגוויה במערה סמוכה, לכשנתגלתה הגופה, הודה האיש במעשהו, ביקש מבית המשפט להפעיל את מינהג כופר הנפש המקובל בין שבטי ערב.

לפי הנוהג, קרא האימאם את בני משפחת ההרוג אליו, הציע להם לקבל את הכופר ולסלוח לרוצח. „האיש פגע גם בכם פגיעה קשה," אמר להם, „ועל כך חייב הוא פיצויים. אם תעמדו על כך שיוצא להורג, לא תוחזר לכם האבידה הגדולה שגרם לכם. מוטב שתקחו את אלף הלירות שהחוק קובע ובזה תגדלו את בני ההרוג שיהיו גברים בריאים." אך המשפחה סירבה. היא רצתה בדם הרוצח.

השופט מינה ועדה של נכבדים שתנסה לשכנע את המשפחה לוותר על הדם. אך הם עמדו בשלהם. „אם אין ברירה, אין ברירה," אמרו, „אנו רוצים את דמו של הרוצח."

דם ניתז לכל עבר

למחרת בבוקר מיהרתי לכיכר המרכזית של העיר. כבר בשעה מוקדמת התקהלו שם כמה אלפי תושבים, שהתיישבו על מדרגות אבן, עשויות בצורת אמפיתיאטרון. בקצה אחד הוקם אוהל צבעוני, לאנשי חצר המלך.

קרוב לשעה עשר הופיע ראש חצר האימאם, שנוכח באופן רשמי, כממלא מקום המלך. מיד לאחר מכן פסעה כיתת חיילים אל מרכז הכיכר, כשביניהם הנידון למוות, קשור בחבל סביב מותנו. החיילים היו לבושים תגות אפורות, חגורות כדורים על החזה, חמושים ברובה תורכי ישן ורגליהם נעולות סנדלי עור גסים. הנידון, לעומתם, היה לבוש שמלה בלויה ומלוכלכת, רגליו יחפות ושער ראשו גזוז.

לאות שניתן להם, אילצו שני החיילים את האיש האומלל לכרוע על ברכיו, אחר כך אחז כל אחד בקצה של חבל כדי לייצב אותו במצב זה. רק אז הופיע המוציא להורג: בדואי גבוה, עטור זקן שחור, ראשו עטוף בכפייה צבעונית, חרב שלופה בידו.

הוא ניגש אל האסיר, הניח את החרב על עורפו, מישש בחודה את עצמותיו, חבט בה כמה חבטות קלות, כאילו ביקש להעריך את כוח ההתנגדות של העצמות. לבסוף, לאחר שגמר את כל ההכנות, הרים את זרועו. ההוצאה לפועל החלה.

החרב נפלה במהירות הבזק, אפשר היה רק להבחין בניצנוץ מהיר. כשהרים האיש שוב את זרועו, ספסטו טיפות אדומות מן החרב. מכוח המכה נפל הנידון למוות ארצה כשדמו ניתז לכל עבר. אך ראשו עדיין היה על שכמו.

„אללה אכבר ו"

משך כל הזמן איש לא השמיע הגה. אפשר היה לחשוב כי פסלים ישבו מסביב לכיכר. המוציא לפועל הביט באיש שפירפר על האדמה, מדד את המרחק והנחית מכה שניה. אחריה מכה שלישית, רביעית וחמישית. רק בשישית נכרת הראש. וכל הזמן שרר שקט של בית קברות. אני בקושי יכולתי ללחוץ על הדק המצלמה, כל כך רעדו ידי.

לבסוף נשמעה צעקה חדה: „אללה אכבר!"*

האנשים מיד הפנו את מבטיהם לאיש שהשמיע את הקריאה. היה זה אחיו של הנרצח. תוך שניות פרצה המולה אדירה. מאות אנשי נדחקו סביב האח, נישקו אותו, ביכו אותו, הצטרפו לתפילת ההודיה שהעלה לאללה על כי דם אחיו מצא את נקמתו.

את סוף הפרשה לא היה לי הכוח לראות. אך לא פעם הייתי נאלץ לשמוע את כל פרטיה מפי אנשים מכל השכבות: לפי הנוהג העלה אחד החיילים את הראש הכרות על רומח, הציב את הרומח ואת מטענו המבהיל ליד שער העיר, כעדות כי נעשה צדק בתימן.

* אללה הוא גדול.
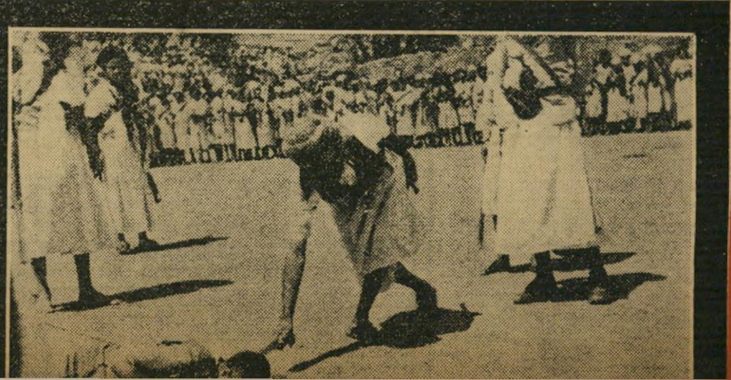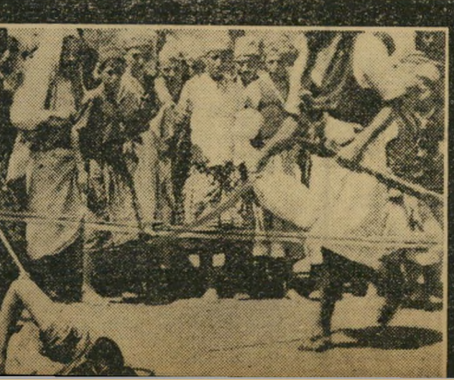
המכה הראשונה לא הספיקה; המוציא להורג מנחית מכה שניה ושלישית — האיש שלא הומת מיד, הספיק להתפתל מכאבים כשדמו ניתז